

Launavísitalan hækkaði um 6,3% milli 2019 og 2020, kaupmáttur jókst um 3,4%

Launavísitalan hækkaði um 0,2% milli nóvember og desember, samkvæmt tölum Hagstofu Íslands. Síðustu 12 mánuði hefur launavísitalan hækkað um 7,2%. Launavísitalan hækkaði um 6,3% milli 2019 og 2020 sem var mun meira en árið áður.

Í desember 2019 hækkaði launavísitalan um 0,3%, en þá var ársbreytingin 4,5% þannig að launaþróunin er öllu hraðari nú en þá var. Árshraði hækkingar launavísitölunnar jókst nær stöðugt á árinu 2020 og náði hámarki í nóvember þegar hann var 7,3%, eða 0,1% hærri en nú í desember.

Þann 1. janúar sl. urðu launahækkunir á öllum vinnumarkaðnum. Lægstu laun innan kaupmáttarvísitalunnar hækkuðu um 24 þúsund krónur á mánuði og hærri laun um 15.750 krónur. Það má því ætla að launvísitalan hækki töluvert í janúar og eitthvað í febrúar vegna þessa.

Meiri launahækkun milli ára

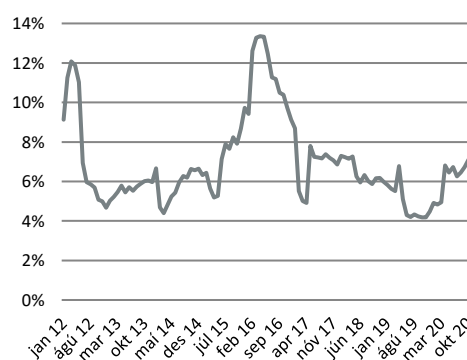
Sé litið á samanburð ársmeðaltala launavísitölunnar á hækkaði hún um 6,3% milli 2019 og 2020, sem er töluvert meira en var á milli árána 2018 og 2019, þegar hækkingin nam um 4,9%. Segja má að launahækkunin milli 2018 og 2019 sé nokkuð úr korti miðað við síðustu ár en meðalhækkunin frá árinu 2014 er 7,4% á ári.

Kaupmáttur launa enn í hæstu hæðum

Vísitala neysluverðs hækkaði um 3,6% milli desembermánaða 2019 og 2020. Launavísitalan hækkaði um 7,2% á sama tímabili þannig að kaupmáttaraukningin á milli ára er áfram töluvert, eða 3,5%.

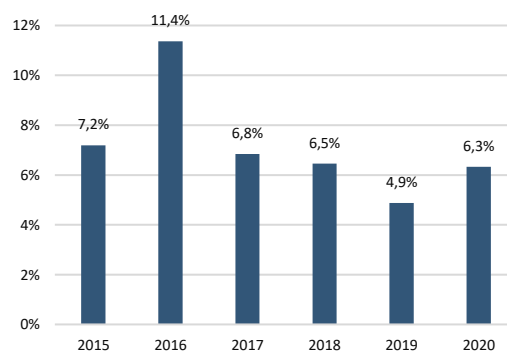
Kaupmáttur launa er því áfram mikill í sögulegu samhengi, þrátt fyrir aukna verðbólgu á síðustu mánuðum. Kaupmáttarvísitala hefur haldið nokkuð vel síðustu mánuði og var kaupmáttur launa í desember einungis 0,1% minni en í apríl, þegar hann var í sögulegu hámarki.

12 mánaða hækkingartaktur launa

Heimild: Hagstofa Íslands, Hagfræðideild Landsbankans

Hækkun launavísitölu frá fyrra ári

Heimild: Hagstofa Íslands, Hagfræðideild Landsbankans

Kaupmáttur jókst um 3,4% milli 2019 og 2020

Sé litið á meðalhækkun kaupmáttar á milli ára jókst hann um 3,4% milli 2019 og 2020. Það var öllu meira en á milli 2018 og 2019, þegar kaupmátturinn jókst um 3,4%. Kaupmáttur hefur aukist á hverju ári undanfarin ár og er meðalhækkunin frá 2014 4,8% á ári. Það má því segja að hækkunin á árinu 2019 hafi verið nokkuð úr korti miðað við hin árin.

Hvað mælir launavísitalan og hvað ekki

Það er mikilvægt að hafa í huga að launavísitalan mælir þróun fastra dagvinnulauna með samanburði á launum sömu starfsmanna í upphafi og lok tímabils, þ.e. með þöruðum samanburði. Lækkun tekna vegna styttri vinnutíma eða tilfærslur á vinnumarkaði, t.d. úr hærra launuðum störfum í lægra launuð, mælast því ekki í launavísitölu. Breytingar af þessu tagi mælast t.d. í vísitölu heildarlauna og tekjumælingum.

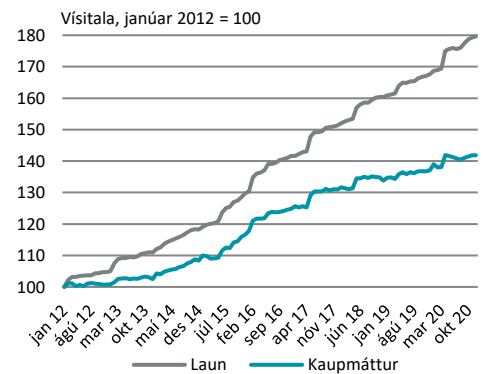
Launþróun hagstæð en vinnumarkaður veikur

Atvinnuleysi hefur aukist mikið á árinu og var skráð almennt atvinnuleysi 10,7% í desember og atvinnuleysi vegna hlutabóta 1,4%. Heildaratvinnuleysi var því 12,1% í desember og hefur ekki verið meira í annan tíma.

Eins og staðan er núna er því miður líklegt að atvinnuleysi verði áfram mun meira en við eigum að venjast á næstu mánuðum. Það er ljóst að árangur næst ekki að neinu ráði í baráttunni við atvinnuleysið fyrr en landið opnast meira.

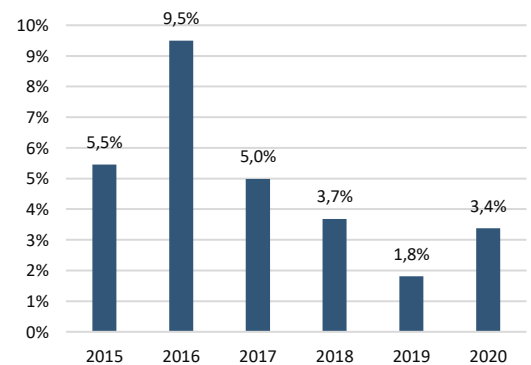
Ef horft er á launþróun í fyrri kreppum má sjá að sú jákvæða launþróun sem við sjáum nú er ekki beint í takt við slakan vinnumarkað. Atvinnuleysið er hins vegar mun meira.

Launþróun og kaupmáttur

Heimild: Hagstofa Íslands, Hagfræðideild Landsbankans

Breyting kaupmáttar frá fyrra ári

Heimild: Hagstofa Íslands, Hagfræðideild Landsbankans

Innihald og form skjals þessa er unnið af starfsmönnum Hagfræðideildar Landsbankans hf. (hagfraedideild@landsbankinn.is) og byggist á aðgengilegum opinberum upplýsingum á þeim tíma sem greiningin var unnin. Mat á þeim upplýsingum endurspeglar skoðanir starfsmanna Hagfræðideildar Landsbankans á þeim degi þegar greiningin er dagsett, en þær geta breyst án fyrirvara.

Landsbankinn hf. og starfsfólk hans taka ekki ábyrgð á viðskiptum sem byggð eru á þeim upplýsingum og skoðunum sem hér eru settar fram, enda eru þær ekki veittar sem persónuleg ráðgjöf fyrir einstök viðskipti.

Bent skal á að Landsbankinn hf. getur á hverjum tíma haft beinna eða óbeinna hagsmuna að gæta, ýmist sjálfur, dótturfélög hans eða fyrir hönd viðskiptamanna, s.s. sem fjárfestir, lánardrottinn eða þjónustuaðili. Greiningar eru engu að síður unnar sjálfstætt af Hagfræðideild Landsbankans og innan Landsbankans eru í gildi reglur um aðskilnað starfssviða sem eru aðgengilegar á vef bankans.